

Prof. dr hab. Wojciech Paszkowicz

Wspomnienie

Dla nas, pracowników SL-1, po prostu Wojtek. Był z nami 39 lat, dołączył do Laboratorium w 1986 roku (wcześniej, w latach 1974-1986, pracował w Instytucie Badań Jądrowych i Instytucie Energii Atomowej). Jego zainteresowania naukowe skupiły się wokół rentgenowskich metod dyfrakcyjnych i w ich zakresie, z biegiem lat, stał się znanym specjalistą w kraju i za granicą.

Metody dyfrakcyjne są pierwszym wyborem dla naukowców wytwarzających nowe materiały i do niego udawali się pracownicy IF PAN (i nie tylko) hodujący nowe materiały. Zawsze życzliwy, nikomu nie odmawiał, niezależnie ile próbek leżało na jego biurku. W swoich badaniach bardzo skrupulatny. Zanim zakomunikował rezultat przeanalizował wszystkie dostępne wyniki badań podobnych materiałów. W przeszukiwaniu dostępnych baz danych był niezwykle skuteczny już wtedy, gdy nie było to takie proste jak dzisiaj, i wielokrotnie korzystaliśmy z tych jego umiejętności.

Wojtek był nie tylko bardzo dociekliwym naukowcem, ale również człowiekiem o bardzo szerokich zainteresowaniach i wielu pasjach, którymi chętnie dzielił się, zwłaszcza w rozmowach późnym wieczorem, gdy wychodząc z instytutu sprawdzałam dlaczego pali się światło w jego pokoju.

Przez wiele lat kierował Zespołem SL-1.3. Działał nie tylko na polu naukowym. Bardzo chętnie angażował się w prace organizacyjne (współorganizował ponad 20 konferencji międzynarodowych, głównie na temat zastosowań promieniowania synchrotronowego oraz wiele warsztatów i sympozjów EMRS poświęconych różnym dziedzinom nauki o materiałach). Bardzo lubił pracę z młodzieżą. Zawsze chętnie uczestniczył w szkoleniu zdolnej młodzieży w ramach programu Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci. Każdego roku opiekował się kilkoma uczniami. Wypromował czterech doktorów (Roman Minikayev, Adrian Sulich, Katarzyna M. Kosyl, Houri Sadat Rahimi Mosafer). Skutecznie zdobywał fundusze na prowadzenie badań naukowych. Dzięki jego aktywności w latach 90. ubiegłego wieku udało się wyposażyć laboratorium w nowoczesne dyfraktometry, które zamieniły wysłużony, konstruowany w instytucie sprzęt. Te dyfraktometry służą nam do standardowych pomiarów do dzisiaj. Gdy pojawiła się możliwość badań synchrotronowych, aplikował skutecznie o czas pomiarowy na najbardziej obleganych synchrotronach (ESRF), co świadczy o wysokiej jakości prowadzonych badań.

Prowadził także prace podstawowe z metodyki analizy fazowej. Istotna część jego dorobku naukowego to opracowania własności elastycznych, obliczonych na podstawie badań w funkcji temperatury i ciśnienia oraz równania stanu dla materiałów. Opracował ponadto numeryczne metody optymalizacji dla celów analizy proszkowych obrazów dyfrakcyjnych. W jego dorobku znajdują się również genetyczne metody optymalizacji globalnej i ich zastosowania w

krystalografii i materiałoznawstwie w odniesieniu do niskowymiarowych materiałów nowoczesnych technologii. Jest autorem lub współautorem ponad 350 artykułów naukowych w czasopismach o zasięgu międzynarodowym, współautorem kilku patentów.

Pomimo kłopotów ze wzrokiem z pasją prowadził prace edytorskie. Był edytorem gościnnym w ok. 20 wydaniach specjalnych i materiałach konferencyjnych wydanych w czasopismach międzynarodowych. Był inicjatorem powstania Biuletynu Polskiego Towarzystwa Synchrotronowego i przez wiele lat (2002 – 2017) przewodniczącym, a potem członkiem komitetu redakcyjnego. Był członkiem Rady Naukowej IF PAN. Aktywnie działał i często był członkiem założycielem wielu organizacji naukowych takich jak: Polskie Towarzystwo Promieniowania Synchrotronowego, Komitet Krystalografii PAN, Polskie Towarzystwo Krystalograficzne, Polskie Towarzystwo Wzrostu Kryształów im. Jana Czochralskiego, Polskie Towarzystwo Badań Materiałowych. Udzielał się również w naukowych towarzystwach międzynarodowych: International Committee for Diffraction Data (PA, USA), Międzynarodowa Unia Krystalograficzna - Komisja Dyfrakcji Proszkowej, Europejski Komitet Dyfrakcji Proszkowej, EPDIC.

Za osiągnięcia w pracy zawodowej otrzymał nagrody i odznaczenia państwowe. W 2023 został uhonorowany nagrodą Polskiego Towarzystwa Promieniowania Synchrotronowego za działalność na rzecz rozwoju środowiska synchrotronowego. Pomimo tak aktywnej działalności zawodowej bardzo troszczył się o swoją rodzinę, marzył o wnukach, a gdy się pojawili razem z nim śledziliśmy jak rosną i zdobywają nowe umiejętności. Był człowiekiem spełnionym, ale ciągle pełnym nowych pomysłów i z ogromnym apetytem na życie. Takim pozostanie w naszej pamięci.

Z Jadwigą Bąk-Misiuk około 1990; Z Elżbietą Dynowską około 1995; z Julianem Auleytnerem około 2000

Ich też już nie ma z nami. Z głębokim smutkiem Krystyna Jabłońska

W dniu 1 października 2025 roku zmarł w wieku 74 lat

Prof. dr hab. Wojciech Paszkowicz

Msza święta żałobna odprawiona została 9-10-2025 roku o godzinie 13:00
w kaplicy Halpertów, Warszawa, ul. Młynarska 54/56/58